

Til Kultur-, Fritids og Borgerserviceudvalget

Orientering om afslag på dispensationsansøgning i forbindelse med Open Call i forbindelse med opførelse af statue for indstiftelsen af kvindernes internationale kampdag

Kultur- Fritids- og Borgerserviceudvalget besluttede den 24. april 2026, at der efter en skitsekonkurrence skulle etableres en statue for indstiftelsen af kvindernes internationale kampdag (bilag 1).

På baggrund af et ændringsforslag blev det desuden besluttet, at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen skulle ansøge om dispensation i Kulturministeriet til, at der udskrives et Open Call og en konkurrence for kvindelige kunstnere. Der blev på den baggrund ansøgt om tilladelse til, at Københavns Kommune kunne udskrive en konkurrence om udførelse af et kunstværk til markering af Kvindernes Internationale Kampdag, hvor kun kvindelige kunstnere kunne deltage.

Kulturministeriet traf den 19. august 2026 beslutning om ikke at yde dispensation for ligestillingslovens forbud mod forskelsbehandling på baggrund af køn, og gav dermed afslag på ansøgningen (bilag 2). Kulturministeriet lægger i sin afgørelse vægt på, at der ved Københavns Kommunes generelle kunstkøb i perioden 2022-2025 er en overvægt af kvindelige kunstnere. På baggrund af dette vurderer Kulturministeriet, om end at der er fremhævet en betydelig underrepræsentation af kunstværker udført af kvindelige kunstnere i det offentlige rum i København, at de seneste års tendens i Københavns Kommunes kunstindkøb betyder, at det ikke er nødvendigt at udelukke mandlige kunstnere fra at deltage i skitsekonkurrencen (bilag 3).

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget vil blive forelagt en sag i september om projektet, herunder om forslagene indgivet ved Open Call ønskes anonymiseret tilsvarende udvalgets beslutning om vægmaleri af kvindelige BR-medlemmer på mødet 13. august 2026. Det vil indebære, at den kunstfaglige rådgiver udpeger forslag til deltagelse i skitsekonkurrence uden at kende køn, alder eller etnicitet på kunstnerne. Bedømmelsesudvalget, der skal vælge blandt de tre udvalgte skitseforslag, vil kende identiteten bag forslagene, så de har mulighed for at gå i dialog med kunstnerne om forslagene.

31. august 2026

Edoc sagsnummer
2026-0060398

F2 sagsnummer
2026 - 3418

Sagsbehandler
Kenni Troen Lundgaard

Borgmester- og
Direktionssekretariat

Rådhuspladsen 1
1550 København V

E-mail
dy21@kk.dk

EAN-nummer
5798009780515

3. Håndtering af medlemsforslag om statue for Kvindernes internationale Kampdag (2026-0005871)

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget skal tage stilling til proces for realisering af en statue, der markerer Kvindernes Internationale Kampdag den 8. marts.

Indstilling

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen indstiller,

1. at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget godkender, at der i 2026 afholdes en skitsekonkurrence vedrørende opsætning af statue for indstiftelsen af Kvindernes Internationale Kampdag og at der efterfølgende opsættes en skulptur ved Nørrebro Runddel
2. at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget fra udvalgets pulje for disponible midler afsætter 0,3 mio. kr. i 2026 til skitsekonkurrence og 1,5 mio. kr. i 2027 til realisering af statuen inkl. fernisering og herefter 0,012 mio. kr. varigt til vedligehold.
3. at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget godkender at medlemsforslag stillet af Enhedslisten den 25. oktober 2025 om statue for kvindernes internationale kampdag hermed er håndteret.

Problemstilling

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget besluttede den 23. oktober 2025 på baggrund af et medlemsforslag, at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen skulle udarbejde en sag til politisk behandling om etablering af en statue, der markerer Kvindernes Internationale Kampdag den 8. marts og at finansieringen skal tages fra udvalgets pulje for disponible midler (bilag 1 og 2).

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget skal tage stilling til proces for realisering af statuen samt finansiering.

Løsning

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltningen godkendte den 25. september 2025 en ny strategi for kunst i offentlige rum (bilag 3). I strategien indgår en målsætning om, at kunstnere får mulighed for at byde på opgaver. Der lægges derfor op til, at der afholdes skitsekonkurrencer i forbindelse med opsætning ny byrumskunst.

Forvaltningen foreslår at tilknytte en kunstfaglig rådgiver til projektet i 2026 og på baggrund af et Open Call faciliterer en skitsekonkurrence blandt tre inviterede kunstnere. Oplægget til Open Call og skitsekonkurrencen kan udarbejdes af forvaltningen i samarbejde med ekstern kunstfaglig rådgiver og eventuelt med inddragelse af interessenter/repræsentanter på området. I et Open Call vil der være bred mulighed for at indsende forslag til en kommende skulptur. På baggrund af de indsendte

forslag inviteres tre kunstnere til at komme med skitseforslag. I oplægget til konkurrencen lægges der, jf. strategien for kunst i offentlige rum, vægt på, at kunst, der repræsenterer historiske figurer eller begivenheder, har lag, der skaber refleksion og samtale i dag.

De tre kunstnere modtager honorar for deltagelse i konkurrencen og aflevering af skitseforslag. Ifølge Billedkunstnernes Forbund er det vejledende honorar for skitseopgaver mellem 50.000-75.000 kr. til hver kunstner.

Et bedømmelsesudvalg skal vælge blandt de tre skitseforslag. Det foreslås, at bedømmelsesudvalget har en repræsentant fra hver af følgende: Kvinderådet, KVINFO, Nørrebro Lokaludvalg, Rådet for Visuel Kunst, stadsarkitekten samt forvaltningens projektleder. Herudover kan eventuelt andre primære brugere af pladsen inddrages i bedømmelsesudvalget. Rådet for Visuel Kunst og Lokaludvalget vil herudover blive hørt.

Vinderforslaget vil derefter få opgaven med at realisere værket.

Placeringen ved Nørrebro Runddel er endnu ikke besigtiget i forhold til en vurdering af muligheder for konkret placering af et kunstværk. I den forbindelse skal det vurderes, hvilken type kunstværk det er muligt at opstille i forhold til brug af byrummet herunder lokalplanen, ledninger i jorden samt en byrumsfaglig vurdering. Dette skal ske som en del af projektet.

Det foreslås, at kunstværket udvikles og produceres i 2027 med planlagt fernisering i 2028. Forvaltningen vil undersøge, om det er muligt at afholde fernisering den 8. marts 2028, hvilket afhænger af, om kunstværket kan etableres på pladsen senest februar 2028.

Politisk handlerum

Udvalget kan beslutte at,

- udpege andre institutioner, som skal deltage i bedømmelsesudvalget.
- Udpege hvilke kunstnere, der skal deltage i skitsekonkurrencen.
- ændre finansieringen til f.eks. at dække skitseforslaget og betinge realiseringen af kunstværket på ekstern finansiering. Dette kan have betydning for tidsplanen.
- henvise finansieringen af projektet til Budget 2027. Det vil i givet fald ændre tidsplanen.

Økonomi

Såfremt udvalget godkender indstillingen, afsættes der i alt 1,8 mio. kroner fra udvalgets disponible midler i 2026-2027, og herefter 0,012 mio. kr. varigt. Der er reserveret 0,3 mio. kr. i 2026 og 1,5 mio. kr. i 2027 på udvalgets oversigt over disponible midler.

Videre proces

Hvis indstillingen godkendes, tilknytter forvaltningen en kunsthaglig rådgiver og påbegynder skitsekonkurrencen i 2026 inden realisering af kunstværket i 2027 og 2028.

Beslutning

Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets beslutning i mødet den 24. april 2026

Radikale Venstre fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF1) til erstatning for 1. at-punkt: "at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget godkender, at der i 2026 afholdes en skitsekonkurrence vedrørende opsætning af statue for indstiftelsen af Kvindernes Internationale Kampdag og at forslaget til udformning og placering sendes i høring i Rådet for Visuel Kunst."

Det af det Radikale Venstre fremsatte ændringsforslag (ÆF1) blev vedtaget uden afstemning.

Radikale Venstre fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF2) til erstatning for 2. at-punkt: " at Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget fra udvalgets pulje for disponible midler afsætter 0,3 mio. kr. i 2026 til skitsekonkurrence. Forvaltningen pålægges herefter at undersøge muligheden for ekstern finansiering til realiseringen af kunstværket. Eventuel resterende finansieringsbehov findes i udvalgets disponible midler."

Det af det Radikale Venstre fremsatte ændringsforslag (ÆF2) blev vedtaget uden afstemning

Alternativet fremsatte følgende ændringsforslag (ÆF3) om et nyt 3. at-punkt: "at der søges dispensation i Kulturministeriet til, at der skal udskrives et open call og en konkurrence for kvindelige kunstnere."

Det af Alternativet fremsatte ændringsforslag (ÆF3) blev vedtaget efter afstemning med stemmerne 6 for, 5 imod. Ingen medlemmer undlod

For stemte: Ø, F, Å

Imod stemte: A, C, B

Den således ændrede indstilling blev godkendt efter afstemning, med stemmerne 9 for, 0 imod. 2 medlemmer undlod

For stemte: Ø, F, A, B, Å

Imod stemte:

Undlader: C

Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre fremsatte følgende protokolbemærkning:

"Der er alt for få monumenter og mindeplader der repræsenterer kvinder og fortæller kvindernes historie. Derfor er vi glade for, at vi nu tager initiativ til at ændre på balancen. Vi bemærker samtidig, at der i kommunens indkøb af kunst jævnfør årsberetningen fra Rådet for Visuel kunst er en god balance i kunstnernes køn og vi ser derfor ikke et behov for, at stille krav om, kunstnerne bag værket har et bestemt køn. Vi har stor tillid til at Kvinderådet og KVINFO mfl. kan tage de nødvendige hensyn for at opnå den bedste kvalitet bag det kommende værk."

Bilag

Bilag 1. Oversigt over tidligere politisk behandling

Bilag 2. Medlemsforslag om opførelsen af en statue for indstiftelsen af Kvindernes Internationale Kampdag

Bilag 3. KF073 Kunstværk på Nørrebros Runddel for etableringen af kvindernes internationale kampdag

Bilag 4. Kunst i København - strategi for kunst i offentlige rum

Marius Hansteen
qp0v@kk.dk
Sekretariat for Kunst og Historie
Københavns Kommune

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tel : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

D. 19. august 2026

Kære Marius Hansteen

Du har på vegne af Københavns Kommune i brev af 2. juni 2026, i henhold til § 3, stk. 1, i LBK nr. 5 af 6. januar 2025 om ligestilling af kvinder og mænd, ansøgt om tilladelse til, at Københavns Kommune kan udskrive en konkurrence om udførelsen af et kunstværk til markering af Kvindernes Internationale Kampdag, hvor kun kvindelige kunstnere kan deltage.

Kulturministeriet kan ikke yde dispensation fra ligestillingslovens forbud mod forskelsbehandling på baggrund af køn i denne konkrete situation. På den baggrund meddeles hermed afslag på ansøgningen.

En kopi af Kulturministeriets vurdering er vedlagt som begrundelse for afslaget.

Med venlig hilsen

Sigrid Dahlerup
Afdelingschef

Ansøgning fra Københavns Kommune om dispensation fra ligestillingslovens forbud mod forskelsbehandling

11. juni 2026
BRBS

Problemstilling

Københavns Kommunes Kultur-, Fritids- og Borgerserviceforvaltning vil afholde en skitsekonkurrence vedrørende opsætning af statue for indstiftelsen af Kvindernes Internationale Kampdag, hvor kun kvindelige kunstnere kan deltage.

Konkurrencen vil i udgangspunktet være i strid med ligestillingsprincippet i ligestillingslovens § 2, stk. 1, hvor det fremgår, at *"[i]ngen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn [...]"*

Forbuddet mod forskelsbehandling i § 2, stk. 1 har dog den væsentlige undtagelse, at en ressortminister inden for sit område – ved dispensation – kan give tilladelse til, at der gennemføres konkrete tiltag, som har til formål at opveje eller forebygge forskelsbehandling på baggrund af køn. Undtagelsen har hjemmel i ligestillingslovens § 3, stk. 1.

Københavns Kommune har på den baggrund ansøgt om dispensation fra ligestillingslovens forbud mod forskelsbehandling for at afholde en skitsekonkurrencen udelukkende med deltagelse af kvinder.

Sagens baggrund

Københavns Kommune, Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget traf i april 2026 beslutning om at afholde en skitsekonkurrence om opsætning af en statue til markering af Kvindernes Internationale Kampdag. Skitsekonkurrencens deltagere ønskes udvalgt på baggrund af et såkaldt *open call*, hvor kun kvindelige kunstnere skal have mulighed for at indsende forslag.

Det fremgår af kommunens dispensationsansøgning, at konkurrencens formål bl.a. er, *"at synliggøre kvinders bidrag til samfundslivet og skabe større kønsmæssig balance i det offentlige rum."*

Københavns Kommune refererer i sin ansøgning til en opgørelse, som viser, at kønsfordelingen blandt de 118 værker i kommunens monumentsamling, der er opsat siden år 2000, er som følger:

74	udført af mænd (dvs. ca. 63 %)
35	udført af kvinder (dvs. ca. 30 %)
9	ukendt (køn ikke registreret) (dvs. ca. 7 %)

I ansøgningen refereres i øvrigt til en opgørelse over hele monumentsamlingen (dvs. med værker opsat i alle år), samt til undersøgelser på nationalt plan. Her er

tendensen ligeledes, at kunst i det offentlige rum overvejende er skabt af mænd, mens kvindelige kunstnere er underrepræsenterede.

Det bemærkes dog, at der blandt alle de kunstværker, som Københavns Kommune har indkøbt i perioden 2022-2025, faktisk er en overvægt af kunstværker udført af *kvindelige* kunstnere. Dette fremgår af årsrapporten for 2025, fremlagt af Københavns Kommunes Råd for Visuel Kunst. Konkret har kønsfordelingen blandt de kunstnere, som Københavns Kommune har købt værker af, været som følger:

97	udført af mænd (dvs. ca. 43 %)
123	udført af kvinder (dvs. ca. 55 %)
4	udført af non-binære (dvs. ca. 2 %)

I kommunens kunstindkøb ses der altså i de seneste år en tendens til, at kvindelige kunstnere i højere grad vælges til end deres mandlige kollegaer. Det bemærkes, at de omtalte indkøb vedrører *samtlig*e kunstværker indkøbt af Rådet for Visuel Kunst i perioden, mens den data, som kommunen har fremlagt, specifikt vedrører *monument*er, og dermed har en større direkte relevans for skitsekonkurrencen.

Lovgrundlag

Ligestillingslovens formål er, jf. § 1, at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige muligheder i alle samfundets funktioner.

Det fremgår af lovens § 2, stk. 1, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på baggrund af køn (også kaldet "ligebehandlingsprincippet"). Efter § 2, stk. 2, foreligger der direkte forskelsbehandling, når en person på grund af køn behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i ligestillingsloven: "*Ressortministeren kan uanset bestemmelsen i § 2 på eget område tillade foranstaltninger til fremme af ligestilling, der har til formål at forebygge eller opveje forskelsbehandling på grund af køn.*"

Det fremgår af forarbejderne til § 3, stk. 1, at bestemmelsen tager sit udgangspunkt i retten til at indføre positive særforanstaltninger til fremme af lige muligheder for kvinder og mænd for EU's medlemsstater, som beskrevet i EF-traktatens art. 141 (den nugældende TEUF art. 157). Det fremgår endvidere, at ministerens bemyndigelse til at yde dispensation fra forbuddet mod forskelsbehandling er tiltænkt situationer, hvor det konkret forekommer nødvendigt at forskelsbehandle personer af forskelligt køn for at sikre reelt lige muligheder. Muligheden for at tillade positiv forskelsbehandling er altså tillagt ressortministrene med henblik på at sikre reel opfyldelse af lovens formål i henhold til § 1: At fremme ligestilling mellem kønnene. Det følger heraf, at initiativer konkret må fremstå proportionale og nødvendige i forhold til lovens formål, for at der kan ydes dispensation.

Praksis og anden relevant information

Under behandling af sagen er praksis vedrørende ligestillingsloven § 3 inddraget.

Kulturministeriet gav i 2019 og 2020 dispensation til hhv. Forbrændingen og CHART til at afvikle projekter med positiv særbehandling af kvinder, hvor der bl.a. blev lagt vægt på, at der var et tilstrækkeligt faktisk grundlag for særbehandlingen. Forbrændingen viste data på, at kun 2-17 % af alle optrædere på større danske festivaler i 2016 var kvindelige artister, og at 88 % af alle midler udbetalt af KODA i 2011 gik til mandlige medlemmer af organisationen. CHART viste, at kønsfordelingen blandt kunstnere repræsenteret på kunstmesser på verdensplan i 2014-2018 var 73% mænd, 27% kvinder, og at kønsfordelingen blandt kunstnere repræsenteret på *nordiske* kunstmesser i 2019 var: 70,5% mænd, 29,5% kvinder.

Da ligestillingslovens § 3, jf. forarbejderne, har sit udgangspunkt i TEUF art. 157 (som er udmøntet i den nugældende art. 3 i direktiv 2006/54), er det relevant for vurderingen at inddrage praksis fra EU-domstolen. De nedenstående domme er fremhævet i Miljø- og Ligestillingsministeriets vejledning nr. 9605 af 4. juli 2025 om mulighederne for at fravige ligebehandlingsprincippet.

I sag C-450/93 *Kalanke* fandt EU-Domstolen, at:

- Ordninger, der giver ét køn en *absolut og ubetinget fortrinsstilling* ved udnævnelse eller forfremmelse, hvor der er lige kvalificerede ansøgere fra begge køn, udgør en ulovlig fravigelse ligebehandlingsprincippet.

I sag C-409/95 *Marschall* fandt EU-domstolen, at:

- Ordninger, der giver ét køn en fortrinsstilling, *ikke* udgør en ulovlig fravigelse af ligebehandlingsprincippet, *såfremt* reglen garanterer, at *alle* ansøgere vurderes objektivt og konkret, og at der ses bort fra det ene køns fortrinsstilling, hvis en person af det andet køn er mere egnet til en opgave eller stilling.

Kulturministeriets vurdering

Indledende vurdering vedr. forbuddet efter ligestillingslovens § 2

Københavns Kommunes beslutning om at afholde et *open call*, hvor alene kvinder kan deltage, er omfattet af forbuddet mod forskelsbehandling i ligestillingslovens § 2, stk. 1, jf. stk. 2. Initiativet indebærer, at mandlige kunstnere afskæres fra deltagelse alene i kraft af deres køn og udgør dermed direkte forskelsbehandling.

Vurdering vedr. muligheden for dispensation i ligestillingslovens § 3

Som nævnt kan der gives dispensation til foranstaltninger til fremme af ligestilling, der har til formål at forebygge eller opveje forskelsbehandling på grund af køn, jf. ligestillingslovens § 1. Københavns Kommune anfører i sin ansøgning, at "[i]nitiativet er begrundet i et ønske om at fremme ligestilling og øge synligheden af kvindelige rollemodeller i det offentlige rum."

For at der kan ydes dispensation, skal initiativet imidlertid også konkret være *proportionalt* og *nødvendigt* i forhold til formålet.

Vurdering af initiativets proportionalitet

Som argument for initiativets proportionalitet fremhæver Københavns Kommune, at der kun er tale om én konkurrence, hvormed forskelsbehandlingens omfang er begrænset. Dette taler for initiativets proportionalitet.

Det anføres desuden i ansøgningen, at initiativet ikke indebærer en automatisk fortrinsret for kvindelige kunstnere. Dette synspunkt kan *ikke* tiltrædes, da initiativet udtrykkeligt indebærer en ubetinget udelukkelse af mandlige kunstnere alene på baggrund af køn. At initiativet har et begrænset omfang, ændrer ikke på, at det – inden for dets omfang – indebærer en absolut fortrinsret for kvindelige kunstnere. Dette taler imod initiativets proportionalitet.

Vurdering af initiativets nødvendighed

Københavns Kommune har i sin ansøgning fremhævet en betydelig underrepræsentation af kunstværker udført af kvindelige kunstnere i det offentlige rum i København. Dette taler isoleret set for nødvendigheden af at træffe foranstaltninger, der kan udligne kønsforskellen.

Det taler imidlertid afgørende imod initiativets nødvendighed, at der i Københavns Kommunes generelle kunstindkøb i perioden 2022-2025, er en overvægt af kvindelige kunstnere. Dette fremgår af Rådet for Visuel Kunsts årsberetning for 2025, hvoraf det også fremgår, at Rådet ved kunstindkøb lægger vægt på diversitet og ønsker en ligelig fordeling mellem køn, når der købes ind til samlingen.

Der er lagt op til, at skitsekonkurrencen skal bedømmes af et udvalg med repræsentanter fra en bred gruppe af relevante fagligheder og interessenter, herunder Rådet for Visuel Kunst, KVINFO m.fl.

I lyset af de seneste års tendens i Københavns Kommunes kunstindkøb, Rådet for Visuel Kunsts aktive arbejde med ligestilling og diversitet samt bedømmelsesudvalgets sammensætning, vurderes det ikke som nødvendigt på forhånd at udelukke mandlige kunstnere fra at deltage i skitsekonkurrencen.

Konklusion

På baggrund af det ovenfor anførte vurderes det, at ansøgningen fra Kultur-, og Fritids- og Borgerserviceforvaltningen i Københavns Kommune om dispensation fra ligestillingslovens forbud mod forskelsbehandling, ikke bør imødekommes.

Henset til Rådet for Visuel Kunsts aktive arbejde med ligestilling og det foreslåede bedømmelsesudvalgs sammensætning, vurderes det, at det allerede uden at afskære mandlige kunstnere fra deltagelse, vil være muligt at afholde konkurrencen på en måde, der er både saglig og ligestillingsmæssigt og kunstfagligt forsvarlig. Af den grund forekommer det ikke nødvendigt at udskrive en konkurrence om udførelsen af et kunsværk til markering af Kvindernes Internationale Kampdag, hvor kun kvindelige kunstnere kan deltage.